

Πεδίο βοήθης τα Βαλκάνια

Το Κοσσυφοπέδιο απεδείχθη κεντρικός μοχλός γεωπολιτικής ανατροπής σε οικουμενική κλίμακα όταν εκεί, το 1389, οι προελαύνοντες Οθωμανοί επιδρομείς συνέτριψαν τους Σέρβους. Γεωπολιτικές ισορροπίες κυλίων ετών κατέρρευσαν τότε, παγιώθηκαν νέες υπό την Οθωμανική Αυτοκρατορία και άντεξαν πεντακόσια χρόνια. Πρωτεύουσα στο βιλαέτι του Κοσόβου έως το 1912 η πόλη των Σκοπίων.

Του **ΝΙΚΟΥ
Ι. ΜΕΡΤΖΟΥ***

Η Ιστορία καταγράφει καθαρά αυτήν τη σεισμική ακολουθία, αλλά η Ουάσιγγκτον την περιφρονεί επειδή διαθέτει ευρεία ισχύ και κοντή ιστορική διαδρομή. Ωστόσο, τα νηπιά οικ

κτρά αποτελέσματα της αμερικανικής ισχύος στο Ιράκ, στο Αφγανιστάν κι έναντι του Ισλάμ επιμαρτυρούν ότι η Ιστορία ουδέποτε έπαυσε να συναποτελεί κρίσιμη συνιστώσα της γεωστρατηγικής. Η ιστορική γνώση επίσης φανερώνει ότι ουδεμία αυτοκρατορία εδραιώθηκε εφόσον δε νομιμοποίησε την ηγεμονία της. Χωρίς αρχές αποδεκτές, έστω δοτές αλλά σταθερές, η βία οδηγεί σε χαοτική αναρχία. Αντί για νέα ισορροπία, επικρατεί ανισορροπία.

Δεν είναι τυχαίο, λοιπόν, ότι σήμερα, μετά 619 έτη, το Κοσσυφοπέδιο και τα Σκόπια επανήλθαν ταυτόχρονα στο προσκήνιο της ιστορίας. Παρά το ασήμαντο μέγεθός τους τα δύο αυτά νεοπαγή κράτη προκαλούν διεθνές ρίγος, επενεργούν ως αλληλένδετο σύνολο και δοκιμάζουν τις αντοχές του παγκοσμίου συστήματος ασφαλείας επειδή φέρουν ιστορική γόμωση πολλών μεγατόνων.

Και τι κάνει η Ουάσιγγκτον για να εξουδετερώσει την έκρηξη; Επιχειρεί να εντάξει στην Ατλαντική Συμμαχία μια ωρολογιακή βόμβα: τα Σκόπια! Και, για να το επιτύχει, δε διστάζει να αποσταθεροποιήσει τον ισχυρότερο πυλώνα της Συμμαχίας στα Βαλκάνια και στην Ανατολική Με-

σόγειο: την Ελλάδα. Παράλληλα, έχει ήδη ενεργοποιήσει τη βόμβα-Σκόπια πυροδοτώντας την ανεξαρτοποίηση του Κοσόβου.

Ο πληθυσμός των Σκοπίων είναι πολυεθνικός και η συνοχή του προβληματική. Τουλάχιστον ένας στους τέσσερις πολίτες των Σκοπίων είναι Αλβανός. Τη μισή πρωτεύουσα και το δυτικό τμήμα του κράτους, σε άμεση επαφή με το Κόσοβο και με την Αλβανία, ελέγχουν απόλυτα οι ένοπλοι αυτόνομοι Αλβανοί, που επιπλέον είναι οι πολιτικοί ρυθμιστές της εκάστοτε κυβερνητικής πλειοψηφίας. Τέλος, παρουσιάζουν δείκτη γεννήσεων 3,1 ανά ζεύγος έναντι 1,1 των Σλάβων -δηλαδή στην άμεση προοπτική του στρατηγικού χρόνου ο αλβανικός πληθυσμός αυξάνεται και ο σλαβικός μειώνεται σταθερά. Διακηρυγμένος αμετάθετος στόχος τους είναι ένα τουλάχιστον δυαδικό αλβανο-σλαβικό κράτος.

Επιπροσθέτως ολόένα περισσότεροι Σλάβοι, με το ψευδώνυμο «Μακεδόνες»,

επαναστρέφονται προς τη Μητέρα Βουλγαρία και αυτοδηλώνονται Βούλγαροι. Περισσότεροι από 30.000 έλαβαν βουλγαρικά διαβατήρια και αιτήσεις άλλων 100.000 εκκρεμούν στο υπουργείο Εσωτερικών της Βουλγαρίας. Οι εξελίξεις αυτές δεν είναι αναστρέψιμες. Καμιά ένταξη δεν μπορεί να τις ανακόψει. Αντίθετα, αν εκβιαστεί η ένταξη, το αίσθημα ασφαλείας, η ενοποίηση και το ευρωπαϊκό κεκτημένο θα επενεργήσουν πολλαπλασιαστικά προς την αποσύνθεση.

Ανεξάρτητα από την ελληνική στάση, η χειραγώγηση του Κοσόβου και των Σκοπίων από την Ουάσιγγκτον δημιουργεί εν δυνάμει ισχυρές κεντρόφυγες τάσεις στη δομή της Ατλαντικής Συμμαχίας και σύνομα της ΕΕ. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι τρεις μοναδικές βαλκανικές χώρες - μέλη των δύο συνασπισμών, Ελλάδα, Βουλγαρία και Ρουμανία, εξέφρασαν στις Βρυξέλλες τις έντονες αντιρρήσεις τους στην ιδιόρρυθμη, εκτός Διεθνούς Δικαίου και ΟΗΕ, ανεξαρτοποίηση του Κοσόβου. Πα-

ράλληλα προς το πιθανό ντόμινο στα Βαλκάνια φοβούνται μήπως ισχύσει το προηγούμενο του Κοσόβου στην κατεχόμενη Κύπρο η Ελλάδα, στην Τρανσυλβανία με τη μεγάλη πλειοψηφία Ούγγρων η Ρουμανία, στη Ροδόπη και στη βουλγαρική Θράκη με το ένα εκατομμύριο συμπαγών Τούρκων η Βουλγαρία.

Αλβανοί εξάλλου πλειοψηφούν στο Σαντζάκ του Μαυροβουνίου και στη σερβική κοιλάδα του Πρέσεβο. Εως πότε θα αδρανούν και δε θα επιδιώξουν να ενωθούν με το Κόσοβο; Τι θα απομείνει όρθιο στο προτεκτοράτο Βοσνία-Ερζεγοβίνη αν η αυτόνομη Σερβική Δημοκρατία αποσπαστεί από την τεχνητή αυτή συνομοσπονδία και ενωθεί με τη Μητέρα Σερβία; Και η πλειοψηφία των Ούγγρων στη σερβική Βοϊβοβίνα; Γιατί όλοι αυτοί δε δικαιούνται τόσα όσα δικαιούνται οι Κοσοβάροι;

Σφοδρές αντιρρήσεις, άλλωστε, στην ένταξη των Σκοπίων στο ΝΑΤΟ διατηρεί η Βουλγαρία, ενώ και η υποψήφια προς ένταξη Αλβανία τις συμμαρίζεται αλλά αδυνατεί να τις διατυπώσει προς το παρόν. Υπενθυμίζεται ότι τα Σκόπια καλλιεργούν επίσημα αλυτρωτικές εδαφικές διεκδικήσεις σε βάρος κι αυτών των δύο γειτόνων!

Τέλος, πληγώνοντας βαθιά τη Σερβία και τη διεθνή νομιμότητα η Ουάσιγγκτον επανέφερε την ομόδοξη Ρωσία στην καρδιά των Βαλκανίων.

Σ' αυτό το αμερικανικό στρατηγικό παίγνιο υψηλού κινδύνου δρομολογείται το πρόβλημα με τα Σκόπια, η στρατηγική συμμαχία Αθήνας-Μόσχας και η δίδυμη επιχείρηση προς αποσταθεροποίηση του Καραμανλή και αποδόμηση όλου του πολιτικού συστήματος. Η Ελλάδα κινείται σε ναρκωπέδιο. Και στο βάθος Οθωμανοί!

***Ο ΝΙΚΟΣ Ι. ΜΕΡΤΖΟΣ** είναι δημοσιογράφος, πρόεδρος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών